

VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY A SPOLEČENSKÉ VĚDY

Zdeněk Novotný

Pověstná a obávaná třináctka v pořadí letošního ročníku Letní školy pro učitele občanské výchovy, občanské nauky a základů společenských věd se nikterak neprojevila a znamenala jen další potvrzení životnosti a úspěšnosti už docela dlouhé tradice, na jejímž počátku byla myšlenka prof. F. Mezihoráka, někdejšího prorektora UP a děkana PdF UP, nynějšího vedoucího Katedry společenských věd PdF UP, který za pořadatele pozdravil a přivítal její účastníky na slavnostním zahájení v pondělí 21. srpna 2006. Současně ocenil neutuchající úsilí a elán hlavní organizátorky PaedDr. M. Hrachovcové, jakož i pomoc jejích spolupracovníků Mgr. A. Staňka, Mgr. M. Dopity, Ph.D., P. Liendlové a Mgr. P. Krákory, kteří tuto významnou a velice prospěšnou akci uspořádali ve spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Informační kanceláří Rady Evropy, Velvyslanectvím Spojených států amerických a Olomouckým centrem otevřeného vzdělávání. Za velvyslanectví USA v Praze se oficiálního zahájení zúčastnila Mgr. J. Vildová, za vedení UP prorektor doc. PhDr. M. Chráska, Ph.D., a za PdF UP k účastníkům promluvila její proděkanka doc. Mgr. K. Vitásková, Ph.D.

Vděčná vzpomínka byla věnována dvěma loni zesnulým neobyčejně oblíbeným a váženým lektorům minulých letních škol prof. J. Peškové z UK v Praze a Mgr. V. Sekytovi z Úřadu vlády ČR. Osobnost a životní dráhu první z nich zhodnotila ve svém krátkém, ale velmi působivém projevu PhDr. V. Jirásková, Ph.D., z UK, druhého lektora a některé jeho myšlenky připomněla PhDr. R. Köttnerová z Krajského úřadu Olomouckého kraje.

Faktickým začátkem letní školy byla již nedělní exkurze Historická Olomouc s prohlídkou nedávno otevřeného Arcidiecézního muzea a procházkou historickým jádrem města s výkladem PaedDr. M. Hrachovcové a Mgr. K. Glacové. I letošní posluchači letní školy, mezi nimiž byli nejen učitelé základních a středních škol, ale také vysokoškolští pedagogové a inspektoři České školní inspekce z celé ČR, naplnili celkovou kapacitu míst – a potěšitelné bylo zejména to, že každoročně mezi nimi přibývají čerství absolventi PdF UP, kteří se tak alespoň na pár dnů vracejí do své akademické obce.

Úkolem 23 lektorů, vesměs špičkových odborníků ve svém oboru, bylo tentokrát seznámit účastníky s aktuálními problémy a novými poznatky, které by bylo možno uplatnit při tvorbě školních vzdělávacích programů. Ty nahrazují dřívější osnovy a pro každou jednotlivou školu představují konkretizaci tzv. rámcového vzdělávacího programu (RVP). Projevila se tak návaznost na loňskou letní školu, která se právě RVP zabývala. A také letos bylo skutečně čím zaujmout: známý sociolog prof. J. Keller poukázal v úvodní přednášce na znepokojivé až alarmující tendence současné globalizující se společnosti, v níž se také stále více projevuje multikulturalita. Téma přednášky prof. F. Ochrany se zabývalo veřejnými financemi a vztahy k EU. S velkým zaujetím posluchačů se setkala vystoupení Bc. L. Poláčkové, která se zabývala problémy vzájemného soužití s Romy na Ostravsku. O nových náboženských hnutích a buddhismu hovořili ve svých přednáškách doc. D. Lužný a doc. L. Bělka. Roli náboženství ve Spojených státech amerických objasnila naše prestižní politoložka prof. V. Dvořáková; spolu s publicistou Ing. V. Žákem také analyzovali naši politickou situaci po nedávných volbách a v diskusi odpovídali na dotazy. Ve skupinách podle specifiky stupňů a typů škol. V odpoledním bloku seminářů se učitelé ZŠ, G a odborných škol seznamovali se zkušenostmi pilotních škol z tvorby školních vzdělávacích programů pod vedením PaedDr. M. Hrachovcové, Mgr. J. Zouhara a PhDr. M. Bezchlebové. Vhodným doplněním předchozích témat byl film Škola demokracie režiséra T. Škrdlanta, který se pak s Mgr. J. Vašátkovou, Ph.D., a Mgr. J. Kašovou zúčastnil následné panelové diskuse k otázkám hodnocení žáka nejen ve výchově k občanství.

S velkým očekáváním se setkala vystoupení PhDr. V. Jiráskové, Ph.D., z PdF UK, PhDr. M. Profanta z MŠMT a PhDr. M. Bezchlebové z NÚOV k připravovaným státním maturitám. Praktickou stránkou výchovy k občanství se učitelé zabývali ve workshopech, které lektori zaměřili podle aktuálních potřeb a své odbornosti: Dr. M. Mičienka, Mgr. O. Kopa a Mgr. A. Staněk na význam hromadných sdělovacích prostředků ve výchově, Mgr. J. Zouhar na učební procesy a kompetence žáků, Mgr. M. Zajicová k osobnostní a sociální výchově, Mgr. J. Dolejšová k prevenci násilí na dětech. Večer měli účastníci možnost zhlédnout film režiséra M. Mináče Síla lidskosti. O možnostech využití filmu ve školách hovořil Z. Tulis.

Kvalitě a hodnocení ve školství byla věnována přednáška prof. K. Rýdla z posledního dne, čtvrtek 24. srpna 2006, kdy se letní škola vrátila k tematice, kterou v pondělí začala, a to přednáškou Dr. O. Bureše o konfliktech soudobého světa a přednáškou našeho předního sociologa prof. M. Petruska o národnostní identitě v globalizovaném světě.

Z tváří a úsměvů účastníků v průběhu závěrečného předávání osvědčení a při loučení bylo zřejmé, že se už těší na opětovné setkání této již poměrně velké rodiny zase koncem prázdnin příštího roku.

Doc. Zdeněk Novotný
Katedra společenských věd PdF UP